

Dekret kostnického koncilu *Cum in nonnullis* jako protipól k českému utrakvismu

Papežství, koncily a české země v pozdním středověku

Koncil se dozvídá o „české novotě“

- Listopad 1414 – pražský farář Štěpán z Pálče přichází na koncil
- Duben 1415 – Jan Náz na zasedání německého národa ostře vystupuje proti **nošení svátosti oltářní nemocným**
- Květen 1415 – čeští páni se listem ohrazují proti obvinění, že krev Páně je nemocným donášena ***in flasculis***
- Červen 1415 – pařížský teolog Petr d'Ailly sepisuje ***Conclusiones*** (zdůrazněna pravomoc církve měnit podobu ritu, *sub una specie* má být chápána jako zákon, označování této praxe za svatokrádež je bludné a heretické...)

Dekret *Cum in nonnullis*

- Základem již zmiňované *Conclusiones*
- Dne **15. 6. 1415** na XIII. slavnostním zasedání schválen a vyhlášen dekret proti kalichu
- Nauka o komkomitanci: „...*firmissime credendum sit, et nullatenus dubitandum, **integrum corpus Christi et sanguinem tam sub specie panis quam sub specie vini veraciter contineri.***“
- O subunitní praxi se píše, že „***habenda est pro lege***“ a ti, kdo ji nazývají svatokrádežnou, „*haeretici arcendi sunt, et graviter puniendi per dioecanos locorum seu officiales eorum...*“

Reakce z české strany 1

- Dne 29. října 1415 **vyhlašuje Jan Železný** dekret v diecézi pražské, olomoucké i litomyšlské
- Již předtím (20.–21. června) posílá **Jan Hus dva listy** do Čech: *„Ó, kterak veliké bláznovstvie toho zboru Konstanského, že čtenie pána Ježíše Krysta a epištolu sv. Pavla (...) sú zřejmě odsoudili, prijímanie těla a krve božie pod obojí spôsobú lidu obecnému za blud pokládajíce...“*

Reakce z české strany 2

- Rozsáhlá **Apologie Mikuláše z Drážďan** – reaguje jak na dekret, tak i na *Conclusiones* (dochována v 16 verzích)
- Jakoubkova **Zpráva, jak sněm konstanský o svátosti večeře Kristovy nařídil** (dochována jako *codex unicus*) – reaguje pouze na dekret
- Díky zjevné **vzpouře proti církevní autoritě** dostává polemika o kalich zcela nový rozměr

Auctoritates z r. 1417

- Po vydání **březnové deklarace** se pražská univerzita uchýlila k sepsání tzv. **Auctoritates**
- Soubor **podpůrných citátů** z uznávaných autorit ve prospěch kalicha, odeslán do Kostnice v **létě 1417** (snaha donutit koncil k přezkumu *Cum in nonnullis*)
- Důležitý moment: Václav z Dubé na Leštně tehdy na koncil doručil rovněž žádost o **svobodné slyšení**

Na událost pamatováno i v poděbradské éře: „... Čechové a Moravčáci, k sboru obecnému, jenž slove concilium, tehdáž v Konstancii sebranému a svěcenému, svých poslův nemeškali sú vyslati, k dokázání té drahé pravdy **množstvie písem svatých sebranie po těch poslech poslavše...**“ (Václav Koranda, 1462)

Dekret *Cum in nonnullis* v r. 1417

- Dne **15. června 1417** dekret proti kalichu znovu rozeslán do českých zemí
- Dle vzpomínek Jana Rokycany z r. 1433 byli pražští mistři odhodláni hájit na kostnickém koncilu *sub utraque specie*, „*sed videntes **sentenciam contra se latam diram a proposito desierunt...***“
- Z r. 1417 nejspíše pochází i ***Interrogatorium kostnického koncilu*** (20 otázek inkvizičního charakteru): „*Item interrogetur, si credit, quod (...) personis sufficiat ad salutem communicacio sub sola specie panis (...) **per sacrum generale concilium Constanciense est diffinitum et decretum.***“